

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Laki porotaloutta kohdanneiden vahinkojen korvaamisesta

Koulutus

16.6.2021

Korvauksen saamisen edellytykset

- Ruokakunnan tai hakijan on tullut omistaa vähintään 50 eloporoa ennen tuhoa. Porokaupat otetaan huomioon, jos eivät näy luettelossa.
 - 2019-2020 vertailuvuotta käyttäviltä tarkastetaan eloluku ennen tuhoutuneita luettuja, koska keväällä löydettyt menetetyt porot on vähennetty 19-20 lopullisesta eloporoluvusta.
 - 2018-2019 vertailuvuotta käyttäviltä tarkastetaan lopullinen eloluku, sillä tuho ei ole vaikuttanut lopulliseen lukuun.

- Toistuvasti yliluvussa olleiden paliskuntien osakkaille ei myönnetä korvauksia.

- Korvauksen maksamisen edellytyksenä on, että ruokakuntaan kuuluva porotalouden harjoittaja pitää muistiinpanoja harjoittamansa porotalouden tuloista ja menoista.

Ruokakunta

- Korvausten laskenta tehdään poronomistajakohtaisesti, mutta korvausta haetaan ruokakuntana.

- **Ruokakunnan määritelmä poikkeaa porotuen määritelmästä:**
 - 1) Aviopuolisot
 - 2) Avopuolisot, joilla on yhteinen lapsi
 - 3) Perheen alaikäiset lapset, jotka ovat olleet alle 18-vuotiaita 1.1.2020
 - 4) 1.1.2020 jälkeen 18-vuotta täyttäneet muodostavat oman ruokakuntansa

- Täysi-ikäiset lapset muodostavat oman ruokakuntansa
- Ruokakunnaksi katsotaan myös jakamaton kuolinpesä
- Ruokakuntaan tullut kuulua phv 2019-2020
- Ruokakuntaan kuulumisen tarkastetaan (20 000 € raja)

Porokaupat

- Paliskunnan sisäiset kaupat: korvauksen hakee se, jonka omistuksessa porot ovat 2020-2021 poroluettelossa. Mahdollisten porokauppojen yhteydessä myyjän vähennettävä myytyjen porojen määrä tai osuus vertailuvuoden luvusta porolajeittain, jos kaupat eivät näy poroluettelossa.
- Huutokaupat: phv 20-21 aikana huutokaupassa ostetut porot vähennetään 20-21 poroluettelon luvusta. Paliskunnalta tarvitaan todistus, kuinka monta poroa on ostettu porolajeittain.
- Paliskunnan ulkopuolelta ostetut porot lisätään vahinkolaskenta-liitteen tietoihin.

Kolme korvausluokkaa

1. Korvaus menetetyistä poroista – vähintään 70 % omavastuu
2. Korvaus vasatuoton alenemisesta, lisäruokintakustannuksista ja eläinlääkintäkustannuksista – vähintään 33 % omavastuu ja korvaus enintään 20 000 € / ruokakunta
3. Korvaus tulonmenetyksistä – vähintään 33 % omavastuu, poikkeustapaus

Korvaus menetetyistä poroista 1/3

- Tuhoutuneet porot todennetaan vertailemalla tuhoa edeltävän vuoden ja tuhon jälkeisen vuoden poroluetteloita. Pääsääntöisesti vertailuvuodet ovat 2019-2020 ja 2020-2021
- Vertailuvuonna tehdyt porokaupat:
 - Porokarja jaetaan toteutuneen kaupan poromäärien prosenttiosuuksilla tai porolajeittain, jos ne on eritelty
 - Myyjä vähentää myytyjen porojen osuuden omasta korvaushakemuksestaan vertailuvuodelta
 - Ostaja lisää ostettujen porojen osuuden omaan korvaushakemukseensa vertailuvuodelle
 - Otetaan huomioon vain ne kaupat, jotka vaikuttavat laskennassa käytettäviin poronhoitovuosiin eli eivät näy kyseisen vuoden lopullisessa poroluettelossa.
 - Koko karjan myynnissä kaikki ostetun karjan porot lisätään ostajan porolukuun porolajeittain vertailuvuodelle
 - Jos myyjällä on ollut 100 vaadinta ja hän on myynyt niistä 30, ilmoittaa ostaja hakemuksessaan vertailuvuodelle lisättynä 30 vaadinta ja myyjä ilmoittaa hakemuksessaan vertailuvuodelle 70 vaadinta.

Korvaus menetetyistä poroista 2/3

- Muutamaa paliskuntaa koskevat poikkeukset, jolloin käytetään vuosia 2018-2019 ja 2020-2021:
 - Poronhoitovuotena 2019-2020 poroja on ollut vähemmän kuin poronhoitovuotena 2018-2019
 - Pääosa erotuksista (erotusten lkm) 1.12.2019 jälkeen, jolloin on luettu karjaa, johon tuho jo vaikuttanut
 - Tieto normaalivuoden erotusajankohdista
 - ELY pyytää paliskunnalta selvityksen

Korvaus menetetyistä poroista 3/3

- Excelin laskentaliitteeseen syötetään poroluetteloiden tiedot.
- Tiedot, jotka eivät ole poroluettelossa porolajeittain ja jotka paliskunnan on toimitettava osakkaille:
 - Luetut/lukemattomat liikennevahinkoporot
 - Luetut/lukemattomat petovahinkoporot
 - Eloporojen myynnit
- Menetetyt porot ilmoitetaan porolajeittain
- 70 % omavastuu

Muut korvaukset (20 000 € raja)

- Vasatuoton aleneminen
 - kolmen edellisen vuoden vasamäärien keskiarvoa verrataan vuoden 2020-2021 vasaerien määrään.
 - korvaus maksetaan, jos vasatuotto on vähentynyt vähintään 30 %
 - 255,12 € / menetetty vasa. Korvaus koostuu 65% teurasvasan ja 35% siitosvasan käyvästä arvosta.
 - Mahdolliset porokaupat otettava huomioon

- Lääke- ja eläinlääkintäkustannukset
 - Tuhosta johtuvat kustannukset osoitetaan kuiteilla (ilman alv:a)
 - Normaalialoislääkintää ei korvata

- Omavastuu 33 %. Enimmäiskorvausmäärä 20 000 € / ruokakunta

Muut korvaukset (20 000 € raja)

- Lisäruokintakustannukset
 - Kolmen edellisen vuoden keskiarvoa verrataan 2019-2020 ruokintakustannuksiin.
 - Ilmoitetaan vain rehukustannukset ilman alv:a
 - Alv 14
 - Alv 0 vain ruokintakustannusten osalta, tarkastettava kuiteista
 - Alv 24 vain rehujen rahdin osalta
 - Korvaus maksetaan, jos ruokintakustannukset lisääntyneet vähintään 50 %
 - Hakemuksen liitteeksi tositteet/kuittikopiot alv 0% ja alv 24% ruokintakuluista

- Mahdollinen koronatuki vähennetään ruokintakustannusten korvaussummasta.

- Omavastuu 33 %. Enimmäiskorvausmäärä 20 000 € / ruokakunta

Muut korvaukset (20 000 € raja)

- Muutama paliskunta on ostanut ja maksanut lisäruoat. Jotta paliskunta voi jyvittää paliskunnan maksaman ruokintakulun poronomistajille, tulee paliskunnan ruokintakustannusten nousun olla 1,5-kertainen kolmen edellisen poronhoitovuoden keskiarvokustannukseen nähden.

Ruokintakustannukset tuhovuonna 2019-2020	85 000,00	
2018-2019	50 000,00	
2017-2018	45 000,00	
2016-2017	40 000,00	
Keskiarvo kolmelta vuodelta	45 000,00	
Ruokintakustannukset lisääntyneet yhteensä	40 000,00	Jyvitetty summa
Ruokintakustannukset lisääntyneet %	88,89 %	

- Jyvitetty summa jaetaan paliskunnan 19-20 lukuporojen määrällä (€/lukuporo). Luku kerrotaan osakkaan 19-20 lukuporomäärällä.
- Mikäli paliskunta on käyttänyt muuta jakoperustetta kuin lukuporojen määrän suhdetta, voi kyseistä jakoperustetta käyttää. Paliskunta toimittaa jakoperusteesta ja jaetuista summista selvityksen ELY-keskukselle.

Korvaus tulonmenetyksistä

- Koskee vain poikkeustapauksia
- Tulee perustella hyvin ja osoittaa menetykset kirjanpitolietojen perusteella
- Porojen menetyksestä aiheutuva tulonmenetyks korvataan vain tavanomaista korkeamman jalostusarvon omaavan siitosporon menettämisestä (jalostukseen tarkoitettujen porojen myyntitulojen menetys) tai matkailuporon menettämisestä (matkailutulujen menettämisestä johtuva yritystulon vähenemä).
- Korvaus on 150 €/poro/vuosi ja sitä maksetaan kahden vuoden ajalta
- Omavastuu 33 %

Korvausta haetaan Hyrrässä

- Hakuaika alkaa 14.6.2021
- Hakuaika loppuu 16.8.2021. Hakemukset on oltava Lapin ELY-keskuksessa 16.8.2021. Myöhässä tulleet hakemukset hylätään.
- Suositellaan vahvasti, että hakemus jätetään Hyrrään.
- Hyrrä-ohjevideo Ruokaviraston sivuilla [Ohjevideo \(YouTube\)](#)
- Paperihakemukset toimitetaan Lapin ELY-keskukseen (kuolinpesät)

Korvaushakemuksen käsittely ja maksatus

- Hakemukset käsitellään kahden kuukauden kuluessa. Jos hakemus on puutteellinen, pyydetään siihen lisätietoja. Lisätietopyyntö jatkaa hakemuksen käsittelyaikaa kahdella kuukaudella.
- Hakemus jätetään vasta, kun kaikki liitteet on kunnossa.
- Korvaus maksetaan myöntöpäätöksen jälkeen muutaman päivän kuluttua.
- Korvauksen maksatusta ei haeta erikseen.

Hakijat pyytävät seuraavat tiedot paliskunnalta

- Poroluettelotiedot poronhoitovuosilta ennen tuhoa ja tuhon jälkeen.
- Tiedot riistavahinkolain mukaan korvatuista poroista poronhoitovuosilta ennen tuhoa ja tuhon jälkeen. Tiedot tarvitaan luettujen ja lukemattomien tuhoutuneiden porojen määristä porolajeittain.
- Tiedot liikennevahingoista korvatuista poroista poronhoitovuosilta ennen tuhoa ja tuhon jälkeen. Tiedot tarvitaan luettujen ja lukemattomien tuhoutuneiden porojen määristä porolajeittain.
- Osakaskohtaiset ruokintakulut ilman alv:a (alv 14% ja 0% ruokintakustannusten osalta, alv 24 % rehujen rahdin osalta).

Hakemuksessa tarvittavat liitteet

- Vahinkolaskenta-liite (Excel)
- Puolison valtakirja
- Kuolinpesän perukirja ja osakkaiden valtakirjat (ensimmäinen sivu perukirjasta riittää)
- Pomu-tuloslaskelmat poronhoitovuosilta 2016–2017, 2017–2018, 2018–2019 ja 2019–2020 (hakija). Jos tuloslaskelmaa ei ole, toimitetaan henkilötiliote ja alv-laskelma ko. vuosilta.
- Porojen oston tai myynnin kauppakirjat poronhoitovuosilta 2018–2021
- Kuitit sairastuneen poron tavanomaista suuremmista lääke- ja lääkintäkustannuksista, jotka ovat aiheutuneet tuhosta.
- Tositteet/kuittikopiot alv 0% ja alv 24% ruokintakuluista

Vahinkolaskenta-liite

- Kun alat täyttämään uutta hakemusta, avaa aina uusi tyhjä vahinkolaskentaliite ja tallenna se heti omalle nimellesi. Tämän jälkeen ala täyttämään hakemusta.
- Älä käytä kenenkään toisen hakemusta oman hakemuksesi pohjana.
- Muista tallentaa, ennen kuin liität Hyrrään.

Neuvonta

- Lapin ELY-keskus
 - 14.6.-2.7. ja 2.8. eteenpäin Kainulainen Päivi 0295 037 038
 - Sonja Niemelä 0295 037 047

- Ruokavirasto: 14.6.-9.7. Eveliina Viitanen 0295 205 166